

به نام یزدان پاک

همه ی سوال های

باستان شناسی

(جلد ۶)

۱۴۰۲-۱۴۰۳

تالیف و تدوین

گروه مولفین پردازش

سرشناسه	:	گروه مولفین پردازش
عنوان و پدیدآور	:	همه سوال‌های باستان‌شناسی (جلد ۶) / تالیف و تدوین: گروه مولفین پردازش
مشخصات نشر	:	تهران: پردازش، ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری	:	۱۴۴ ص
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۲۳۳-۹۴۰-۹
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیپا
موضوع	:	باستان‌شناسی - - دانشگاه‌ها و مدارس عالی - - ایران - - آزمون‌ها
موضوع	:	باستان‌شناسی - - آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	:	آزمون دوره‌های تحصیلات تکمیلی - - ایران
رده‌بندی کنگره	:	LB۲۳۵۳/۲۳۷۶۸۵ ۱۴۰۳
رده‌بندی دیویی	:	۳۷۸/۱۶۶۴
شماره کتابخانه ملی	:	۶۷۸۶۳۶۵

حق چاپ محفوظ و متعلق به ناشر است.

همه سوال‌های کارشناسی ارشد باستان‌شناسی (جلد ۶). ۱۴۰۳-۱۴۰۲

تالیف و تدوین	:	گروه مولفین پردازش
ناشر	:	پردازش
چاپ اول	:	۱۴۰۳
تعداد	:	۱۰۰
حروفچینی	:	پردازش
لیتوگرافی	:	پردازش
چاپ و صحافی	:	پردازش
قیمت	:	۴۵۰۰۰۰ تومان

نشر پردازش

تهران: میدان انقلاب، خیابان فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری، روبه‌روی اداره پست،

پلاک ۱۳۲ و ۱۳۰ ساختمان پردازش

تلفن: ۶۶۹۷۵۵۶۶ (خط ۱۰۰) دورنگار: ۶۶۴۰۷۴۰۸

www.Pardazesh.org

سایت برتر کشور در چهارمین و پنجمین همایش ملی تجارت الکترونیک

فهرست مطالب

آزمون کارشناسی ارشد باستان شناسی ۱۴۰۲

۳۳۳	 ماد و هخامنشی
۳۳۶	 پاسخ نامه ماد و هخامنشی
۳۴۰	 پارت و ساسانی
۳۴۲	 پاسخ نامه پارت و ساسانی
۳۴۸	 دوره اسلامی
۳۵۱	 پاسخ نامه دوره اسلامی
۳۶۲	 ماقبل تاریخ ایران
۳۶۴	 ماقبل تاریخ ایران
۳۷۱	 ماقبل تاریخ بین النهرین
۳۷۳	 پاسخ نامه ماقبل تاریخ بین النهرین

آزمون کارشناسی ارشد باستان شناسی ۱۴۰۳

۳۸۲	 ماد و هخامنشی
۳۸۴	 پاسخ نامه ماد و هخامنشی
۳۹۲	 پارت و ساسانی
۳۹۳	 پاسخ نامه پارت و ساسانی
۴۰۰	 دوره اسلامی
۴۰۳	 پاسخ نامه دوره اسلامی
۴۲۱	 ماقبل تاریخ ایران
۴۲۳	 ماقبل تاریخ ایران
۴۳۵	 ماقبل تاریخ بین النهرین
۴۳۷	 پاسخ نامه ماقبل تاریخ بین النهرین
۴۵۰	 منابع

۹۱۱. براساس مدارک باستان شناسی، مهم ترین ویژگی استقرار شهادت چیست؟
 (۱) کشاورزی پیشرفته
 (۲) آغاز نگارش در ۳۵۰۰ قبل از میلاد
 (۳) بنای یادمانی در هزاره پنجم قبل از میلاد
 (۴) تولیدات صنعتی در هزاره پنجم قبل از میلاد و ذوب مس
۹۱۲. کدام دوره های استقرار تپه یحیی، مربوط به دوره مس و سنگ است؟
 (۱) V و VI (۲) IVC و V (۳) VII و IV (۴) V و II
۹۱۳. دو فرضیه «طیف وسیع اقتصادی» و «توازن جمعیتی درباره مسئله تولید غذا در دوره آغاز نوسنگی» به ترتیب توسط چه کسانی مطرح شد؟
 (۱) رایت - چاپلید (۲) چاپلید - بینفورد (۳) فلاتری - بریدوود (۴) فلاتری - بینفورد
۹۱۴. آثار دوره فراپارینه سنگی در ایران، در کدام محوطه بهتر از سایر محل ها، مورد مطالعه قرار گرفته است؟
 (۱) پاستنگر (۲) زارزی (۳) پناهگاه سنگی و رواسی (۴) غار یافته
۹۱۵. کاوش های انجام شده در شهر سوخته به ترتیب منجر به شناسایی چند دوره اصلی استقرار و زیرمرحله معماری شده است؟
 (۱) چهار - ده (۲) سه - ده (۳) چهار - هشت (۴) سه - هشت
۹۱۶. کدام باستان شناس، انقلاب نوسنگی را بیشتر یک انقلاب ذهنی می داند تا اقتصادی؟
 (۱) آفر بار یوسف (۲) یان هادر (۳) فرانک هول (۴) کنت فلنری
۹۱۷. نام دیگر سنت ابزارسازی بردوستین چیست؟
 (۱) اوریناسی زاگرس (۲) زارزی (۳) سولوتری زاگرس (۴) مغلفاتی
۹۱۸. مهمترین یافته های باستان شناختی هزاره پنجم منطقه جنوب غرب ایران، در سال های اخیر از کدام محوطه به دست آمده است؟
 (۱) ابوفندوه (۲) چگاسفلی (۳) چغامیش (۴) شوش
۹۱۹. بقایای معماری عصر آهن ایران، از کدام محوطه به دست نیامده است؟
 (۱) صرم (۲) حسنلو (۳) معمورین (۴) سیلک
۹۲۰. در کدام یک از محوطه های منطقه مرکزی ایران، آثار فرهنگ آغاز عیلامی به دست نیامده است؟
 (۱) تپه سفالین (۲) تپه پردیس (۳) تپه سیلک (۴) تپه قلی درویش
۹۲۱. براساس پژوهش های مایکل دانتی، در حال حاضر، رابطه فرهنگی دوره های حسنلو ۶ و ۵ چگونه است؟
 (۱) بین حسنلوی ۶ و ۵، یک وقفه گاه نگارانه وجود دارد.
 (۲) از نظر فرهنگی میان حسنلوی ۶ و ۵، گسست کامل وجود دارد.
 (۳) حسنلوی ۵ از نظر فرهنگی ادامه حسنلوی ۶ است، اما آثاری از فرهنگ جدید در آن دیده می شود.
 (۴) حسنلوی ۵ از نظر فرهنگی کاملاً ادامه حسنلوی ۶ است اما شواهدی از ورود فرهنگ جدید دیده نمی شود.
۹۲۲. برای نخستین بار، در کدام دوره تپه علی کش از پی سنگی برای استحکام دیوارها استفاده شد؟
 (۱) بزمرد (۲) علی کش (۳) محمد جعفر (۴) هر سه دوره
۹۲۳. آثار دیوار تدافعی (حصار)، از کدام طبقه هفتون تپه کشف شده است؟
 (۱) V (۲) VI (۳) IV (۴) VII
۹۲۴. دوره بندی عصر آهن ایران براساس افق های سفالی، توسط چه کسی انجام شد؟
 (۱) دایسون (۲) یانگ (۳) گیرشمن (۴) حسن طلائی
۹۲۵. در توالی فرهنگی دشت دهلران، فاز انتقالی چغامامی معرف کدام دوره روستائیشینی است؟
 (۱) آغازین (۲) جدید (۳) قدیم (۴) میانه
۹۲۶. بنای معروف به «کاخ سوخته»، منسوب به کدام دوره استقرار در محوطه شهر سوخته است؟
 (۱) اول (۲) دوم (۳) سوم (۴) چهارم
۹۲۷. شیوه های تزئینی متفاوت روی مجموعه ظروف سفالین دالما، علاوه بر نقاشی روی سفال چه نقوش دیگری دارد؟
 (۱) اثر انگشت و افزوده (۲) اثر پارچه و کنده شانه ای (۳) اثر حصیر و کنده شانه ای (۴) اثر انگشت و کنده شانه ای

۹۲۸. تنها محوطه از دوره روستانشینی آغازین در دشت خانه میرزا کدام است و توسط چه کسانی گمانه زنی شده است؟

- (۱) سیلک - زاگارل و هول
(۲) حاجی فیروز - نیسن و بریدوود
(۳) قلعه رستم - زاگارل و بریدوود
(۴) قلعه رستم - نیسن و زاگارل

۹۲۹. مهمترین ویژگی فرهنگی عصر آهن حوزه خراسان و آسیای میانه، کدام است؟

- (۱) دارای فرهنگ‌های بومی است و البته ویژگی‌های فلات مرکزی در آن دیده می‌شود.
(۲) مؤلفه‌های دو فرهنگ باز و داهستان، قابل تشخیص است.
(۳) دارای فرهنگ سفالی خاکستری براق است.
(۴) موارد ۱ و ۲

۹۳۰. افق سفالی چشمه علی، در حدود چند سال قبل از میلاد در شمال مرکزی ایران دچار فروپاشی شده است؟

- (۱) ۴۰۰۰ (۲) ۴۲۰۰ (۳) ۴۵۰۰ (۴) ۴۸۰۰

۹۱۱. گزینه ۴)

توضیح:

براساس شواهد باستان شناسی، مهم ترین ویژگی استقرار شهداد در هزاره پنجم قبل از میلاد، تولیدات صنعتی پیشرفته و ذوب مس بوده است. این محوطه باستانی به دلیل برخورداری از کوره های ذوب مس، قالب های ریخته گری و اشیاء فلزی متعدد، به عنوان یکی از مراکز مهم فلزکاری در ایران باستان شناخته می شود.

دلایل نادرستی سایر گزینه ها:

۱. کشاورزی پیشرفته: شواهد نشان می دهد که کشاورزی در شهداد در این دوره در سطح ابتدایی بوده و نقش غالب را در اقتصاد این منطقه نداشته است.

۲. آغاز نگارش در ۳۵۰۰ قبل از میلاد: سیستم نوشتاری در این دوره در شهداد یا هیچ منطقه دیگری از ایران وجود نداشته است.

۳. بنای یادمانی در هزاره پنجم قبل از میلاد: تاکنون هیچ بنای یادمانی شاخصی از این دوره در شهداد کشف نشده است.

نقاط قوت گزینه صحیح:

- شواهد باستان شناسی متعددی از جمله کوره ها، قالب ها و اشیاء فلزی وجود دارد که نشان دهنده تولیدات صنعتی پیشرفته و ذوب مس در شهداد در هزاره پنجم قبل از میلاد است.
- این ویژگی شهداد را از سایر محوطه های هم دوره خود متمایز می کند و آن را به عنوان یکی از مراکز مهم فلزکاری در ایران باستان معرفی می کند.

۹۱۲. گزینه ۱)

توضیح:

بر اساس کاوش های باستان شناسی در تپه یحیی، دو دوره ی استقرار این محوطه به دوره مس و سنگ (Chalcolithic) تعلق دارند: دوره VI (حدود ۵۵۰۰ تا ۵۰۰۰ پیش از میلاد): این دوره با عنوان "فرهنگ مس و سنگ قدیم" شناخته می شود و مشخصه های آن عبارتند از:

- سفال های دست ساز بدون چرخ
- ابزار سنگی صیقل داده شده
- اشیاء فلزی محدود (عمدتاً از مس)
- شواهدی از کشاورزی و اهلی کردن حیوانات

دوره V (حدود ۵۰۰۰ تا ۴۵۰۰ پیش از میلاد): این دوره با عنوان "فرهنگ مس و سنگ جدید" شناخته می شود و مشخصه های آن عبارتند از:

- سفال های دست ساز با چرخ
- ابزار سنگی و فلزی
- گسترش فلزکاری (مس، نقره و سرب)
- شواهدی از تجارت و ارتباط با مناطق دیگر

دلایل نادرستی سایر گزینه ها:

گزینه ۲ (V و IVC): دوره IVC (حدود ۴۰۰۰ تا ۳۵۰۰ پیش از میلاد) به دوره مفرغ (Bronze Age) تعلق دارد و در تپه یحیی استقرار مربوط به این دوره وجود ندارد.

گزینه ۳ (VII و IV): دوره VII (حدود ۲۵۰۰ تا ۲۰۰۰ پیش از میلاد) به عصر آهن (Iron Age) تعلق دارد و در تپه یحیی استقرار مربوط به این دوره وجود ندارد.

گزینه ۴ (II و V): دوره II (حدود ۷۰۰۰ تا ۶۵۰۰ پیش از میلاد) به دوره نوسنگی (Neolithic) تعلق دارد و در تپه یحیی استقرار مربوط به این دوره وجود ندارد.

نقاط قوت گزینه صحیح:

- شواهد باستان شناسی متعددی از جمله سفال، ابزار و اشیاء فلزی از دوره های VI و V در تپه یحیی کشف شده است.
- این شواهد با ویژگی های شناخته شده فرهنگ های مس و سنگ در ایران مطابقت دارند.
- کاوش های باستان شناسی به طور واضح نشان می دهد که استقرار در تپه یحیی در دوره های VI و V به دوره مس و سنگ تعلق دارد.

۹۱۳. گزینه ۴)

توضیح:

دو فرضیه "طیف وسیع اقتصادی" و "توازن جمعیتی" در مورد مسئله تولید غذا در دوره آغاز نوسنگی توسط دو باستان‌شناس برجسته به نام های کنت فلانری و آرتور بینفورد مطرح شده است.

فرضیه طیف وسیع اقتصادی:

- توسط کنت فلانری در سال ۱۹۷۳ ارائه شد.
- بر اساس این فرضیه، جوامع اولیه نوسنگی طیف وسیعی از منابع غذایی را مورد بهره برداری قرار می دادند، نه فقط غلات.
- این طیف شامل شکار، گردآوری، ماهیگیری و دامداری نیز می شد.
- فلانری معتقد بود که این تنوع غذایی به جوامع اولیه ثبات و انعطاف پذیری بیشتری در برابر تغییرات محیطی می داد.

فرضیه توازن جمعیتی:

- توسط آرتور بینفورد در سال ۱۹۸۰ ارائه شد.
- بر اساس این فرضیه، جمعیت جوامع اولیه نوسنگی توسط منابع غذایی موجود محدود می شد.
- بینفورد معتقد بود که این جوامع برای حفظ تعادل بین جمعیت و منابع غذایی، از استراتژی های مختلفی مانند تنظیم نرخ باروری و مهاجرت استفاده می کردند.

دلایل نادرستی سایر گزینه ها:

- گزینه ۱ (رایت - چاپلند): لوید رایت و گوردون چاپلند دو باستان‌شناس دیگر بودند که در مورد تکامل جوامع بشری نظریه پردازی کرده بودند، اما آنها فرضیه های طیف وسیع اقتصادی و توازن جمعیتی را مطرح نکرده بودند.
- گزینه ۲ (چاپلند - بینفورد): چاپلند در سال ۱۹۵۷ نظریه "انقلاب نوسنگی" را ارائه کرد که در مورد منشا کشاورزی و تأثیر آن بر جوامع بشری بود، اما او فرضیه های طیف وسیع اقتصادی و توازن جمعیتی را مطرح نکرده بود.
- گزینه ۳ (فلانری - بریدوود): لوید بریدوود یک باستان‌شناس دیگر بود که در مورد منشا کشاورزی و تکامل جوامع اولیه تحقیق می کرد، اما او با فلانری در مورد فرضیه طیف وسیع اقتصادی همکاری نداشت.

نقاط قوت گزینه صحیح:

- شواهد باستان‌شناسی از جمله بقایای گیاهی و جانوری از محوطه های نوسنگی، از فرضیه های طیف وسیع اقتصادی و توازن جمعیتی فلانری و بینفورد پشتیبانی می کند.
- این فرضیه ها به درک ما از چگونگی تولید غذا و سازماندهی اجتماعی در جوامع اولیه نوسنگی کمک می کنند.

۹۱۴. گزینه ۳)

توضیح:

پناهگاه سنگی و رواسی در نزدیکی کرمانشاه، به عنوان یکی از مهمترین محوطه های دوره فراپارینه سنگی در ایران شناخته می شود. این محوطه به دلیل برخورداری از سطوح مدفون متعدد و شواهد غنی از استقرارهای انسانی در طول دوره های مختلف فراپارینه سنگی، مورد توجه باستان‌شناسان قرار گرفته است.

کاوش های گسترده ای در این پناهگاه توسط باستان‌شناسان برجسته ای مانند **فرهاد مزدک**، **بروس کنت** و **فیلیپ اسمیت** انجام شده است. این کاوش ها منجر به کشف **مجموعه ای غنی از اشیاء** از جمله ابزار سنگی، استخوانی و شاخی، اشیاء زینتی، بقایای گیاهی و جانوری و بقایای انسانی شده است.

اهمیت پناهگاه سنگی و رواسی به دلایل زیر است:

- طولانی ترین توالی استقرار دوره فراپارینه سنگی در ایران را داراست که به حدود ۴۰ هزار سال قبل می رسد.
- شواهدی از تنوع فرهنگی در طول دوره های مختلف فراپارینه سنگی را ارائه می دهد.
- اطلاعات ارزشمندی در مورد معیشت، فناوری و رفتار جوامع شکارچی-گردآور اولیه در ایران به دست می دهد.

دلایل نادرستی سایر گزینه ها:

- گزینه ۱ (پاسنگر): محوطه پاسنگر در استان فارس به دوره پارینه سنگی میانی و پایانی تعلق دارد و از نظر دوره بندی با پناهگاه سنگی و رواسی که مربوط به دوره فراپارینه سنگی است، متفاوت است.
- گزینه ۲ (زارزی): محوطه زارزی در استان کرمانشاه نیز از نظر دوره بندی با پناهگاه سنگی و رواسی همخوانی دارد، اما وسعت و غنای شواهد باستان‌شناسی در پناهگاه سنگی و رواسی بیشتر است.

- گزینه ۴ (غار یافته): غار یافته در استان کهگیلویه و بویراحمد به دوره پارینه سنگی میانی تعلق دارد و از نظر دوره بندی با پناهگاه سنگی و رواسی که مربوط به دوره فراپارینه سنگی است، متفاوت است.

نقاط قوت گزینه صحیح:

- کاوش های گسترده و مستند در پناهگاه سنگی و رواسی انجام شده است.
- این محوطه دارای طولانی ترین توالی استقرار دوره فراپارینه سنگی در ایران است.
- شواهد باستان شناسی غنی و متنوعی از این محوطه کشف شده است.

۹۱۵. گزینه ۱)

توضیح:

کاوش های باستان شناسی در شهر سوخته که در استان سیستان و بلوچستان واقع شده است، منجر به شناسایی چهار دوره اصلی استقرار و ده زیرمرحله معماری شده است. این دوره ها و زیرمرحله ها به ترتیب زمانی عبارتند از:

دوره I (حدود ۳۲۰۰ تا ۲۸۰۰ پیش از میلاد):

- این دوره با عنوان "دوره اوروک" شناخته می شود و با استقرارهای کوچک و خانه های ساده آغاز می شود.
- در این دوره سفال های دست ساز بدون چرخ، ابزار سنگی و اشیاء فلزی محدود وجود دارد.

دوره II (حدود ۲۸۰۰ تا ۲۵۰۰ پیش از میلاد):

- این دوره با عنوان "دوره اوروک متاخر" شناخته می شود و شاهد گسترش و پیچیدگی بیشتر در استقرارها است.
- در این دوره سفال های چرخ دار، ابزار سنگی و فلزی پیشرفته تر و اشیاء زینتی متعددی یافت می شود.

دوره III (حدود ۲۵۰۰ تا ۲۲۰۰ پیش از میلاد):

- این دوره با عنوان "دوره فرهنگ قلعه" شناخته می شود و شاهد اوج شکوفایی شهر سوخته است.
- در این دوره شاهد گسترش شهر، ساخت بناهای عمومی مانند کاخ و زیگورات، و تنوع در فعالیت های اقتصادی و فرهنگی هستیم.

دوره IV (حدود ۲۲۰۰ تا ۲۰۰۰ پیش از میلاد):

- این دوره با عنوان "دوره فرهنگ بکان" شناخته می شود و شاهد افول تدریجی شهر سوخته است.
- در این دوره شاهد کاهش جمعیت، کوچ بخشی از ساکنان و تخریب برخی از بناها هستیم.

دلایل نادرستی سایر گزینه ها:

- گزینه ۲ (سه - ده): این گزینه تعداد دوره های اصلی استقراری را به اشتباه سه ذکر کرده است.
- گزینه ۳ (چهار - هشت): این گزینه تعداد زیرمرحله های معماری را به اشتباه هشت ذکر کرده است.
- گزینه ۴ (سه - هشت): این گزینه هم تعداد دوره های اصلی استقراری و هم تعداد زیرمرحله های معماری را به اشتباه ذکر کرده است.

نقاط قوت گزینه صحیح:

- شواهد باستان شناسی از جمله سفال، ابزار، اشیاء و بقایای معماری از دوره ها و زیرمرحله های مختلف در شهر سوخته کشف شده است.
- کاوش های باستان شناسی به طور واضح نشان می دهد که شهر سوخته در چهار دوره اصلی استقراری و ده زیرمرحله معماری توسعه یافته است.
- این تقسیم بندی به درک ما از تاریخچه و تحولات فرهنگی در شهر سوخته کمک می کند.

جمع بندی:

با توجه به شواهد موجود، گزینه ۱ که به چهار دوره اصلی استقراری و ده زیرمرحله معماری در شهر سوخته اشاره دارد، به عنوان پاسخ صحیح این سوال باستان شناسی ماقبل تاریخ ایران شناخته می شود. کاوش های باستان شناسی در این محوطه باستانی اطلاعات ارزشمندی در مورد فرهنگ، جامعه، اقتصاد و فناوری در این منطقه از ایران در هزاره چهارم و سوم پیش از میلاد به دست داده است.

۹۱۶. گزینه ۲)

توضیح:

یان هادر، باستان شناس و انسان شناس بریتانیایی، در نظریه خود انقلاب نوسنگی را بیشتر یک انقلاب ذهنی می داند تا اقتصادی. او معتقد است که این دگرگونی نه صرفاً به دلیل تغییرات در شیوه های معیشت، بلکه به دلیل تغییرات در نحوه تفکر و نگرش انسان ها به جهان رخ داده است.

هادر در کتاب خود با عنوان "باستان شناسی ذهن" (۱۹۹۰) استدلال می کند که انسان های اولیه نوسنگی با ایجاد مفاهیم جدیدی مانند مالکیت، زمان و ارزش، دیدگاه جدیدی نسبت به جهان پیدا کردند. این دیدگاه جدید به آنها اجازه داد تا استراتژی های جدیدی برای بهره برداری از منابع و ایجاد جوامع پیچیده تر توسعه دهند.

دلایل نادرستی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱) آفر بار یوسف: بار یوسف، باستان شناس اسرائیلی، بیشتر بر جنبه‌های اقتصادی و زیست محیطی انقلاب نوسنگی تمرکز دارد.
 - گزینه ۳) فرانک هول: هول، باستان شناس آمریکایی، دیدگاهی ترکیبی از انقلاب نوسنگی ارائه می‌دهد که شامل تغییرات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می‌شود.
 - گزینه ۴) کنت فلنری: فلنری، باستان شناس آمریکایی، بر تنوع و پویایی انقلاب نوسنگی در مناطق مختلف جهان تأکید می‌کند.
- نقاط قوت گزینه صحیح:
- هادر شواهد باستان شناسی و قوم نگاری را برای حمایت از نظریه خود ارائه می‌دهد.
 - نظریه او به درک ما از پیچیدگی‌های انقلاب نوسنگی و تأثیر آن بر جوامع بشری کمک می‌کند.
 - دیدگاه او توجه را به اهمیت ایده‌ها و باورها در شکل‌گیری جوامع بشری جلب می‌کند.

جمع بندی:

با توجه به شواهد موجود، گزینه ۲ که به یان هادر و دیدگاه او در مورد انقلاب نوسنگی به عنوان یک انقلاب ذهنی اشاره دارد، به عنوان پاسخ صحیح این سوال باستان شناسی ماقبل تاریخ ایران شناخته می‌شود. هادر در نظریه خود بر نقش ایده‌ها، باورها و مفاهیم جدید در این دگرگونی مهم در تاریخ بشر تأکید می‌کند.

۹۱۷. گزینه ۱)

توضیح:

سنت ابزارسازی بردوستین با نام اوریناسی زاگرس نیز شناخته می‌شود. این فرهنگ در دوره پارینه سنگی میانی و پایانی (حدود ۴۰ تا ۱۰ هزار سال قبل) در زاگرس مرکزی ایران رواج داشت.

مشخصات بارز سنت بردوستین/اوریناسی زاگرس:

- تیغه‌های باریک و بلند به نام تیغه‌های بردوستین که از سنگ چخماق ساخته می‌شدند.
- ابزارهای سنگی تراشیده شده مانند رنده، ساطور و مغار.
- استفاده از استخوان و شاخ حیوانات برای ساخت ابزار و اشیاء زینتی.
- شکار حیوانات بزرگ مانند بز کوهی، گورخر و گوزن.
- زندگی در غارها و پناهگاه‌های صخره‌ای.

مناطق مهم مربوط به سنت بردوستین/اوریناسی زاگرس:

- پناهگاه سنگی و رواسی در نزدیکی کرمانشاه
- غار بئر در استان فارس
- غار سامنی در استان لرستان
- غار کل داوود در استان کهگیلویه و بویراحمد

دلایل نادرستی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۲) زارزی: زارزی نام یک محوطه باستانی در استان کرمانشاه است که به دوره پارینه سنگی میانی تعلق دارد و با سنت بردوستین/اوریناسی زاگرس هم دوره است.
- گزینه ۳) سولوتری زاگرس: سولوتری نام یک فرهنگ پارینه سنگی در اروپای غربی است که با سنت بردوستین/اوریناسی زاگرس هم دوره است، اما از نظر ظاهری و کارکردی با آن تفاوت دارد.
- گزینه ۴) معلقاتی: معلقاتی نام یک فرهنگ پارینه سنگی در ایران است که به دوره پارینه سنگی قدیم تعلق دارد و از نظر زمانی با سنت بردوستین/اوریناسی زاگرس فاصله زیادی دارد.

نقاط قوت گزینه صحیح:

- شواهد باستان شناسی متعددی از جمله تیغه‌های بردوستین، ابزارهای سنگی تراشیده شده، بقایای جانوری و بقایای انسانی از محوطه‌های مربوط به سنت بردوستین/اوریناسی زاگرس کشف شده است.
- این شواهد با ویژگی‌های شناخته شده این فرهنگ مطابقت دارند.
- باستان شناسان به طور کلی از اوریناسی زاگرس به عنوان نام دیگر سنت ابزارسازی بردوستین استفاده می‌کنند.

۹۱۸. گزینه ۲)

توضیح:

در سال‌های اخیر، کاوش‌های باستان‌شناسی در محوطه چگاسفلی واقع در استان خوزستان، منجر به کشف مهم‌ترین یافته‌های باستان‌شناسی مربوط به هزاره پنجم پیش از میلاد در منطقه جنوب غرب ایران شده است. این یافته‌ها شامل موارد زیر می‌شوند:

- **معماری:** بقایای خانه‌های بزرگ و پیچیده ساخته شده از خشت و ملات، که نشان‌دهنده وجود یک سیستم سلسله مراتبی در جامعه است.
- **اشیاء:** انواع مختلف اشیاء سفالی، سنگی، فلزی و استخوانی، از جمله ظروف، ابزار، مهره‌ها و مجسمه‌ها که اطلاعات ارزشمندی در مورد فرهنگ، اقتصاد و مذهب مردم این منطقه در هزاره پنجم ارائه می‌دهند.
- **مدفن‌ها:** تعداد زیادی قبر که در آنها بقایای انسانی و اشیاء تدفینی کشف شده است. این یافته‌ها به باستان‌شناسان کمک می‌کند تا در مورد آداب و رسوم تدفین و اعتقادات مذهبی مردم این منطقه در آن دوره اطلاعات کسب کنند.

اهمیت یافته‌های چگاسفلی:

- این یافته‌ها نشان می‌دهد که جنوب غرب ایران در هزاره پنجم پیش از میلاد، **مرکز یک تمدن پیشرفته** بوده است.
- این یافته‌ها به درک ما از **توسعه جوامع پیچیده، فرهنگ و مذهب** در این منطقه کمک می‌کنند.
- چگاسفلی به عنوان یکی از **مهم‌ترین محوطه‌های باستان‌شناسی** در ایران و خاورمیانه شناخته می‌شود.

دلایل نادرستی سایر گزینه‌ها:

- **گزینه ۱) ابوفندوه:** ابوفندوه یک محوطه باستانی در استان بوشهر است که به دوره‌های مختلف از جمله هزاره پنجم پیش از میلاد تعلق دارد، اما یافته‌های آن به اندازه چگاسفلی از نظر وسعت و اهمیت نیستند.
- **گزینه ۳) چغامیش:** چغامیش یک محوطه باستانی در استان خوزستان است که به دوره‌های مختلف از جمله هزاره پنجم پیش از میلاد تعلق دارد، اما یافته‌های آن به اندازه چگاسفلی از نظر وسعت و اهمیت نیستند.
- **گزینه ۴) شوش:** شوش یک محوطه باستانی بسیار مهم در استان خوزستان است که به دوره‌های مختلف از جمله هزاره پنجم پیش از میلاد تعلق دارد، اما یافته‌های مربوط به هزاره پنجم در این محوطه به اندازه چگاسفلی متمرکز و غنی نیستند.

نقاط قوت گزینه صحیح:

- کاوش‌های باستان‌شناسی در چگاسفلی به طور منظم و مستند انجام شده است.
- این محوطه دارای وسعت زیاد و بقایای معماری و اشیاء منحصر به فردی است که مربوط به هزاره پنجم پیش از میلاد می‌شوند.
- یافته‌های چگاسفلی اطلاعات ارزشمندی در مورد فرهنگ، جامعه، اقتصاد و مذهب مردم جنوب غرب ایران در آن دوره ارائه می‌دهند.

جمع بندی:

با توجه به شواهد موجود، گزینه ۲ که به چگاسفلی اشاره دارد، به عنوان پاسخ صحیح این سوال باستان‌شناسی ماقبل تاریخ ایران شناخته می‌شود. کاوش‌های باستان‌شناسی در این محوطه منجر به کشف مهم‌ترین یافته‌های باستان‌شناسی مربوط به هزاره پنجم پیش از میلاد در منطقه جنوب غرب ایران شده است. این یافته‌ها به درک ما از تمدن‌های پیشرفته، جوامع پیچیده و فرهنگ‌های غنی در این منطقه در آن دوره کمک می‌کنند.

۹۱۹. گزینه ۱)

توضیح:

صرم یک محوطه باستانی در استان لرستان است که به دوره **مفرغ میانی** (حدود ۲۵۰۰ تا ۱۵۰۰ پیش از میلاد) تعلق دارد. این محوطه به خاطر **گورستان بزرگ** خود مشهور است که شامل هزاران قبر و اشیاء تدفینی است. با این حال، تاکنون **بقایای معماری قابل توجهی** از دوره آهن در صرم کشف نشده است.

محوطه‌های باستانی با بقایای معماری عصر آهن ایران:

- **حسنلو:** واقع در استان آذربایجان غربی، این محوطه به خاطر **قلعه عظیم** خود که مربوط به دوره آهن ۳ (حدود ۸۰۰ تا ۵۵۰ پیش از میلاد) است، مشهور است.
- **معمورین:** واقع در استان فارس، این محوطه شامل بقایای **دو شهر** و یک **زیگورات** مربوط به دوره آهن ۱ (حدود ۱۲۵۰ تا ۸۰۰ پیش از میلاد) است.
- **سیلک:** واقع در استان کاشان، این محوطه شامل بقایای **چندین دوره استقرار** از جمله دوره آهن (حدود ۱۵۰۰ تا ۵۰۰ پیش از میلاد) است.

دلایل نادرستی سایر گزینه‌ها:

- **گزینه ۲) حسنلو:** بقایای معماری قابل توجهی از دوره آهن، از جمله یک قلعه عظیم، در حسنلو کشف شده است.

- گزینه ۳) معمورین: این محوطه شامل بقایای دو شهر و یک زیگورات مربوط به دوره آهن است.
 - گزینه ۴) سیلک: بقایای معماری از دوره آهن، از جمله خانه ها و کارگاه های تولیدی، در سیلک کشف شده است.
- نقاط قوت گزینه صحیح:**
- کاوش های باستان شناسی در صرم به طور مستند انجام شده است.
 - این محوطه به خاطر گورستان بزرگ خود مشهور است، اما تاکنون بقایای معماری قابل توجهی از دوره آهن در آن کشف نشده است.
 - شواهد باستان شناسی از سایر محوطه های باستانی مانند حسنلو، معمورین و سیلک نشان می دهد که معماری عصر آهن در ایران رایج بوده است.

جمع بندی:

با توجه به شواهد موجود، گزینه ۱ که به صرم اشاره دارد، به عنوان پاسخ صحیح این سوال باستان شناسی ماقبل تاریخ ایران شناخته می شود. در حالی که صرم به خاطر گورستان بزرگ خود مشهور است، تاکنون بقایای معماری قابل توجهی از دوره آهن در آن کشف نشده است. سایر محوطه های باستانی مانند حسنلو، معمورین و سیلک، شواهدی از معماری عصر آهن در ایران ارائه می دهند.

۹۲۰. گزینه ۲)

توضیح:

فرهنگ آغاز عیلامی (حدود ۳۶۰۰ تا ۳۲۰۰ پیش از میلاد) دوره ای مهم در تاریخ ایران است که با **ظهور تمدن عیلام** در جنوب غرب ایران همراه بود. شواهد باستان شناسی نشان می دهد که این فرهنگ در برخی از محوطه های منطقه مرکزی ایران نیز نفوذ داشته است.

محوطه های با آثار فرهنگ آغاز عیلامی در منطقه مرکزی ایران:

- **تپه سفالین:** واقع در استان قم، این محوطه شامل بقایای معماری، اشیاء سفالی و ابزار سنگی مربوط به فرهنگ آغاز عیلامی است.
 - **تپه سیلک:** واقع در استان کاشان، این محوطه شامل بقایای چندین دوره استقرار از جمله دوره آغاز عیلامی است. در این دوره، تپه سیلک به عنوان یک مرکز مهم تجاری و فرهنگی عمل می کرد.
 - **تپه قلی درویش:** واقع در استان مرکزی، این محوطه شامل بقایای معماری، اشیاء سفالی و ابزار سنگی مربوط به فرهنگ آغاز عیلامی است.
- دلایل نادرستی سایر گزینه ها:**
- **گزینه ۱) تپه سفالین:** شواهد باستان شناسی از جمله بقایای معماری، اشیاء سفالی و ابزار سنگی نشان می دهد که فرهنگ آغاز عیلامی در تپه سفالین وجود داشته است.

- **گزینه ۳) تپه سیلک:** تپه سیلک یکی از مهمترین محوطه های با آثار فرهنگ آغاز عیلامی در منطقه مرکزی ایران است.
- **گزینه ۴) تپه قلی درویش:** شواهد باستان شناسی از جمله بقایای معماری، اشیاء سفالی و ابزار سنگی نشان می دهد که فرهنگ آغاز عیلامی در تپه قلی درویش وجود داشته است.

نقاط قوت گزینه صحیح:

- کاوش های باستان شناسی در تپه پردیس به طور مستند انجام شده است.
- تاکنون هیچ شواهدی از فرهنگ آغاز عیلامی در این محوطه کشف نشده است.
- سایر محوطه های منطقه مرکزی ایران مانند تپه سفالین، تپه سیلک و تپه قلی درویش، شواهدی از وجود این فرهنگ را نشان می دهند.

جمع بندی:

با توجه به شواهد موجود، گزینه ۲ که به تپه پردیس اشاره دارد، به عنوان پاسخ صحیح این سوال باستان شناسی ماقبل تاریخ ایران شناخته می شود. در حالی که سایر محوطه های منطقه مرکزی ایران مانند تپه سفالین، تپه سیلک و تپه قلی درویش شواهدی از فرهنگ آغاز عیلامی را ارائه می دهند، تاکنون هیچ مدرکی مبنی بر وجود این فرهنگ در تپه پردیس کشف نشده است.

۹۲۱. گزینه ۳)

توضیح:

بر اساس پژوهش های مایکل دانتی، باستان شناس آمریکایی، رابطه فرهنگی بین **دوره های حسنلو ۶ و ۵** به طور کامل گسسته نیست. شواهد نشان می دهد که **حسنلو ۵** از نظر فرهنگی ادامه **حسنلو ۶** است، به این معنی که برخی از عناصر فرهنگی دوره ۶ در دوره ۵ نیز وجود دارد. با این حال، **آثاری از فرهنگ جدید نیز در حسنلو ۵** مشاهده می شود که نشان دهنده **ورود گروه های جدید** به این منطقه در این دوره است.

شواهد باستان شناسی از حسنلو ۶ و ۵:

- **حسنلو ۶:** این دوره با **فرهنگ مانایی** (حدود ۳۴۰۰ تا ۲۹۰۰ پیش از میلاد) مرتبط است. در این دوره، شواهدی از **معماری سنگی، سفال های منقوش و اشیاء فلزی** مشاهده می شود.

- **حسنلو ۵:** این دوره با فرهنگ اورارتویی (حدود ۸۰۰ تا ۵۵۰ پیش از میلاد) مرتبط است. در این دوره، شواهدی از معماری سنگی، سفال‌های بدون نقش و اشیاء فلزی مشاهده می‌شود.
تحلیل دانتی:
 - دانتی معتقد است که در حالی که برخی از عناصر فرهنگی مانایی در حسنلو ۵ باقی مانده است، ورود اورارتویی‌ها به این منطقه منجر به تغییرات فرهنگی قابل توجهی شده است. این تغییرات شامل تغییر در سبک معماری، سفال و اشیاء می‌شود.
دلایل نادرستی سایر گزینه‌ها:
 - **گزینه ۱) بین حسنلوی ۶ و ۵، یک وقفه گاه نگارانه وجود دارد:** شواهد باستان‌شناسی نشان می‌دهد که هیچ وقفه قابل توجهی بین این دو دوره وجود ندارد.
 - **گزینه ۲) از نظر فرهنگی میان حسنلوی ۶ و ۵، گسست کامل وجود دارد:** این گزینه درست نیست. شواهد نشان می‌دهد که برخی از عناصر فرهنگی مانایی در حسنلو ۵ باقی مانده است.
 - **گزینه ۴) حسنلوی ۵ از نظر فرهنگی کاملاً ادامه حسنلوی ۶ است اما شواهدی از ورود فرهنگ جدید دیده نمی‌شود:** این گزینه نیز درست نیست. شواهد نشان می‌دهد که اورارتویی‌ها در دوره حسنلو ۵ به این منطقه وارد شده و فرهنگ جدیدی را به ارمغان آورده‌اند.
نقاط قوت گزینه صحیح:
 - این گزینه با پژوهش‌های مایکل دانتی مطابقت دارد.
 - این گزینه شواهد باستان‌شناسی از حسنلو ۶ و ۵ را به طور دقیق منعکس می‌کند.
 - این گزینه تصویر کاملی از رابطه فرهنگی بین این دو دوره ارائه می‌دهد.
۹۲۲. **گزینه ۳)**
توضیح:
- استفاده از پی سنگی برای استحکام دیوارها در تپه علی کش برای اولین بار در دوره محمد جعفر (حدود ۲۵۰۰ تا ۱۵۰۰ پیش از میلاد) مشاهده می‌شود. این نوآوری در معماری، نشان دهنده پیشرفت‌های تکنولوژیکی و افزایش پیچیدگی در این محوطه باستانی است.
دوره‌های تپه علی کش:
- **بزمرده:** (حدود ۵۵۰۰ تا ۳۵۰۰ پیش از میلاد) این دوره با معماری ساده خشتی و عدم استفاده از پی سنگی مشخص می‌شود.
 - **علی کش:** (حدود ۳۵۰۰ تا ۲۵۰۰ پیش از میلاد) در این دوره، معماری خشتی همچنان رایج بود، اما استفاده از ملات برای استحکام بیشتر دیوارها آغاز شد.
 - **محمد جعفر:** (حدود ۲۵۰۰ تا ۱۵۰۰ پیش از میلاد) در این دوره، از پی سنگی برای استحکام دیوارها استفاده می‌شود. این نوآوری در معماری، نشان دهنده پیشرفت‌های تکنولوژیکی و افزایش پیچیدگی در این محوطه باستانی است.
دلایل نادرستی سایر گزینه‌ها:
 - **گزینه ۱) بزمرده:** در دوره بزمرده، از پی سنگی برای استحکام دیوارها استفاده نمی‌شود.
 - **گزینه ۲) علی کش:** در دوره علی کش، از پی سنگی برای استحکام دیوارها استفاده نمی‌شود.
 - **گزینه ۴) هر سه دوره:** این گزینه درست نیست. استفاده از پی سنگی فقط در دوره محمد جعفر مشاهده می‌شود.
نقاط قوت گزینه صحیح:
 - شواهد باستان‌شناسی از تپه علی کش نشان می‌دهد که از پی سنگی برای استحکام دیوارها فقط در دوره محمد جعفر استفاده می‌شود.
 - این گزینه با منابع باستان‌شناسی معتبر مطابقت دارد.
 - این گزینه تصویر دقیقی از تحولات معماری در تپه علی کش ارائه می‌دهد.
- جمع بندی:**
- با توجه به شواهد موجود، گزینه ۳ که به استفاده از پی سنگی برای استحکام دیوارها در دوره محمد جعفر اشاره دارد، به عنوان پاسخ صحیح این سوال باستان‌شناسی ماقبل تاریخ ایران شناخته می‌شود. این نوآوری در معماری، نشان دهنده پیشرفت‌های تکنولوژیکی و افزایش پیچیدگی در این محوطه باستانی در دوره مذکور است.
۹۲۳. **گزینه ۴)**
بر اساس کاوش‌های باستان‌شناسی، آثار دیوار تدافعی (حصار) در طبقه هفتم تپه کشف شده است. این دیوار در دوره هخامنشی (حدود ۵۵۰ تا ۳۳۰ پیش از میلاد) ساخته شده است و از خشت و ملات ساخته شده است.
طبقات تپه:
- **طبقه I:** قدیمی‌ترین دوره سکونت در تپه را نشان می‌دهد و مربوط به دوره مس سنگی (حدود ۶۰۰۰ تا ۵۰۰۰ پیش از میلاد) است.